

Als sterven naderbij komt...

Steeds vaker komt het voor dat iemand zelf nog wel naar de kerk gaat en bij een kerkelijke gemeente betrokken is, maar zijn of haar kinderen en familie niet of niet meer. Bij het ouder worden, of het naderende sterven, kan dat als problematisch ervaren worden: Hoe vertel ik mijn kinderen dat ik wel iets wil met de kerk bij het afscheid? Hoe kunnen we dat op een goede manier vorm geven zodat het én recht doet aan wie ik was en wat ik wil én het een 'goed' afscheid voor mijn kinderen is?

Hieronder probeer ik kort te schetsen wat – vanuit de Elthetokerk gezien – de verschillende mogelijkheden zijn en wat u – bij leven – al kunt doen aan voorbereidingen.

Wat zijn de mogelijkheden voor het afscheid?

1. Afscheidsdienst in de kerk met de eigen predikant.
2. Afscheidsdienst in aula van crematorium met de eigen predikant
3. Afscheidsdienst in aula van begraafplaats met de eigen predikant
4. Afscheidsdienst in een aula, geleid door begrafenisondernemer of familie waarbij iemand uit de kerk ook wat zegt/leest/bidt

Ad 1.

Een afscheidsdienst in de kerk wordt samen met de nabestaanden vormgegeven. Er is geen vaste formule voor. Het hangt af van de wensen van de overledene (als die bekend zijn) en de wensen van de nabestaanden.

Vaak begint de dienst met het binnendragen van de kist door de nabestaanden tijdens een muziekstuk (of via cd of door orgel), daarna gevolgd door een welkom door de predikant, gevolgd door een gebed en een lied of muziekstuk. Daarna is er gelegenheid voor herinneringen van nabestaanden, gevolgd of afgewisseld door muziek/lied. Vaak klinkt er daarna een tekst uit de bijbel en een korte overdenking waarin de predikant dingen uit het leven van de overledene koppelt aan de manier waarop hij/zij in het geloof stond. Na een lied zijn er gebeden en worden er woorden ten uitgeleide gesproken. Nabestaanden tillen/rijden de kist de kerk uit. Op de begraafplaats wordt de dienst voortgezet met een gebed, een gedicht, een gezamenlijk gesproken Onze Vader (in overleg met de familie).

Er is heel veel mogelijk aan keuze van liederen en muziek, teksten, gedichten, inbreng familie, (klein)kinderen. Alles gaat in overleg met de predikant en is maatwerk. Hiervoor vindt er kort na het sterven een gesprek plaats tussen de predikant en de nabestaanden. In dat gesprek vraagt de predikant naar wie de overledene voor de nabestaanden was, er is ruimte voor verhalen, voor (mooie of minder mooie) herinneringen, voor verdriet én bespreken we hoe we de afscheidsdienst vorm willen geven. Welke liederen, welke muziek, welke bijdragen van familie, etcetera.

Ad 2. en ad 3.

Een afscheidsdienst in de aula met de eigen predikant wordt op dezelfde manier vormgegeven als in de kerk. In een gesprek met de familie wordt bepaald wat voor een muziek er klinkt, of er gezongen gaat worden, wie er wat wil zeggen of doen. Ook hier doet de predikant meestal een gebed, een lezing en een korte overdenking en leidt hij of zij de bijeenkomst. Maar alles kan in overleg afgesproken worden.

Als er een crematie volgt na afloop van de bijeenkomst, wordt besproken hoe we dat vorm geven (ook in overleg met begrafenisondernemer), wie zijn erbij, hoe nemen we het laatste afscheid, etc.

Als er een begrafenis volgt na afloop van de bijeenkomst, gaan we met z'n allen naar de begraafplaats (of alleen met directe nabestaanden). Daar kan de predikant of nabestaande nog een tekst of gebed uitspreken voor de kist zakt.

Ad 4.

Een vierde mogelijkheid is dat niet de predikant de bijeenkomst leidt maar de begrafenisondernemer en/of familie waarbij er wel kerkelijke inbreng is doordat de predikant of een ander gemeentelid iets zegt, of een gedicht leest of een gebed uitspreekt. Deze persoon 'bemoeit' zich dan verder niet met de invulling van de bijeenkomst, maar is er één enkel onderdeel van.

Wat kunt u doen voorafgaand aan het sterven?

Goed is het om de wensen van te voren op papier te zetten en/of te bespreken met een van de nabestaanden of iemand uit de kerk. Vragen die hierbij leidend kunnen zijn, zijn:

1. Welke van de vier bovenstaande vormen zou ik graag willen?
2. Welke liederen vind ik mooi?
3. Welke muziekstukken vind ik mooi?
4. Is er een schriftlezing die voor mij bijzonder is?
5. Wat heb ik verder voor wensen met betrekking tot de afscheidsbijeenkomst?
(gedichten, kaarsen aansteken, rol (klein)kinderen,...)

Vaak hebben uitvaartondernemers hier ook zogenaamde 'laatste wens'- boekjes voor die u in kunt vullen, maar u kunt het ook zelf op papier zetten en aan uw nabestaanden vertellen waar u dat document bewaard. U kunt altijd een beroep doen op uw predikant of ouderling als u er vragen over heeft.

Goed om te weten

Mocht u of een nabestaande op sterven liggen, zijn er een aantal dingen mogelijk:

1. Avondmaal thuis. Op het moment dat er een avondmaalsdienst in de kerk is en u kunt deze niet meer bijwonen, is het mogelijk dat predikant en diaken(en) na afloop van de reguliere kerkdienst bij u thuis brood en wijn komen delen. Predikant steekt kaars aan, er is een kort gebed, eventueel een lied en brood en wijn wordt in kleine kring gedeeld.
2. Laatste zegen, Ook is het mogelijk om van de predikant de (laatste) zegen te krijgen. De predikant komt dan bij u thuis, u bent omringd door degenen die u wilt, de predikant steekt een kaars aan, spreekt een gebed of tekst uit en geeft u – met handoplegging – de zegen.

Voor nabestaanden

Als uw geliefde overlijdt en u wilt kerkelijke betrokkenheid daarbij, kunt u contact opnemen met de predikant (ds Hester Radstake 078 6912690) of de ouderling (Gerda Vaartjes 06 40574756) en aangeven wat uw wensen zijn. Ook kunt u de begrafenisondernemer contact laten opnemen met de predikant om te overleggen over de datum van de uitvaart (predikanten kunnen niet altijd en ook de kerk moet gereserveerd worden). De predikant maakt dan met u een afspraak voor een gesprek. In dat gesprek bespreken we uw wensen en de wensen van de overledene om zo tot een zo een zo goed mogelijk afscheid te komen.